

Wersja 3.

Niniejsze wskazówki stanowią podsumowanie Wytycznych dla Kościoła, w szczególności dla parafialnych miejsc kultu i wydarzeń około parafialnych

Podejmowanie kroków dotyczących liturgii i wydarzeń parafialnych w związku z koronawirusem

W obecnej chwili nie mamy do czynienia z pandemią. Działania podejmowane w Anglii i Walii koncentrują się na ograniczeniu zasięgu wirusa i niniejsze wskazówki dotyczą tych okoliczności. Jeśli sytuacja ulegnie zmianie, zostaną opracowane szczegółowe wytyczne. Niniejsze wskazówki są monitorowane na bieżąco w odniesieniu do aktualnej sytuacji.

Bardziej szczegółowe wytyczne znajdują się na stronie internetowej Konferencji Episkopatu <https://www.cbcew.org.uk/home/our-wok/health-social-care/>

Czym jest koronawirus?

Koronawirus należy do rodziny wirusów, które stały się przyczyną zachorowań na SARS (zespół ciężkiej ostrej niewydolności oddechowej) w latach 2002-2003 na świecie, choć jest on mniej poważny aniżeli SARS. Wirus został nazwany COVID-19. Wirusy z tej rodziny występują powszechnie, a ich wpływ może wahać się od lekkiego do poważnego.

Typowe objawy wywoływane przez wirus to m.in. gorączka i kaszel, które mogą rozwinąć się w zapalenie płuc, powodujące duszności i trudności z oddychaniem. Większość osób zarażonych koronawirusem cierpi na lekkie i średnie zachorowanie przypominające grypę. Ogólnie rzecz biorąc, koronawirus może wywołać bardziej poważne zachorowanie u osób z osłabionym systemem odpornościowym, u osób starszych i u osób z chorobami przewlekłymi jak cukrzyca, rak czy chroniczne choroby płuc. Śmiertelność jest niska i obecnie wynosi ok. 2%, co jest nieco wyższą śmiertelnością niż w przypadku grypy. Niestety wirus ten powoduje wiele obaw ze względu na brak informacji i szerzące się mity.

Najważniejsze rzeczy, które możemy jako katolicy uczynić, to dokładnie przekazywać fakty, uspokajać i działać przeciwko uprzedzeniom wobec osób pochodzenia chińskiego i innych wspólnot.

Istotne jest, abyśmy powstrzymywali się nastrój niepokoju. O ile dla wielu osób przebieg choroby jest łagodny, dla mniejszej grupy osób, zwłaszcza dla osób starszych i szczególnie narażonych ze względu na uprzednie zachorowanie na choroby takie jak rak, cukrzyca i choroby serca lub płuc, może być on bardzo poważny. Najważniejsze to dodawać innym otuchy.

Gdzie mogę znaleźć najnowsze informacje?

Sytuacja ulega szybkim zmianom i najnowsze dane znajdują się na rządowej stronie internetowej gov.uk

- Dla ogółu społeczeństwa <https://publichealthmatters.blog.gov.uk/2020/01/23/wuhan-novel-coronavirus-what-you-need-to-know/>
- Dla specjalistów <https://www.gov.uk/government/publications/wuhan-novel-coronavirus-background-information>

NHS posiada procedury postępowania w przypadkach podejrzenia zakażenia i zakażenia wirusem.

Co należy zrobić?

Kluczowe jest tutaj stosowanie zasady stopniowego podejmowania kolejnych kroków i uspokajanie, że najczęściej przebieg choroby jest łagodny. Jeśli pojawią się przypadki zachorowania lub nastąpi wzrost zachorowalności, należy podejmować kolejne kroki odpowiednio do rozwoju sytuacji.

Faza 1: Kilka przypadków w UK, żadnych przypadków zachorowań w lokalnej parafii

Kluczowe kroki, które parafia ma podjąć:

1. Zapewnić, aby wszyscy zachowywali właściwą higienę (**należy to czynić niezależnie od sytuacji**), zwłaszcza podczas mszy św. i spotkań parafialnych
 - a. Najlepszym sposobem ochrony przed rozprzestrzenianiem się wirusa jest, aby wszyscy stosowali zasady właściwej higieny, które skutecznie przeciwdziałają rozprzestrzenianiu się wirusa. Należy więc wywiesić załączony plakat (<https://www.england.nhs.uk/south/wp-content/uploads/sites/6/2017/09/catch-bin-kill.pdf>), który informuje nas:
 - *Catch it* – kichaj do chusteczki jednorazowej
 - *Bin it* – wyrzuć chusteczkę do kosza
 - *Kill it* – umyj ręce wodą i mydłem lub żelem do rąk zawierającym alkohol
 - Nie dotykaj twarzy, jeżeli nie umyłeś rąk
2. Osoby mające objawy przeziębienia lub grypy, należy poprosić, aby powstrzymały się od przekazywania znaku pokoju w formie dotykowej, otrzymywania komunii św. z Kielicha oraz poinformować je, że mają otrzymywać hostię wyłącznie na rękę (co i tak powinniśmy czynić podczas każdego sezonu grypowego).

Należy zapewnić porządne i regularne mycie powierzchni, które dotykane są przez wiele osób, np. klamki u drzwi.

3. Należy poprosić, aby każda osoba uczestnicząca we mszy św. dezynfekowała ręce z chwilą wejścia do kościoła, używając w tym celu dozowników żelu dezynfekującego (należy umieścić takie dozowniki z żelem przy wejściach do kościoła lub w przedsionkach)
4. Należy zapewnić, aby szafarze eucharystii przed rozdzielaniem i po rozdeleniu komunii św. dezynfekowali dłonie (powinniśmy tak czynić zwyczajowo). Można to uczynić albo dokładnie myjąc ręce (myjąc mydłem i wodą co najmniej przed 20 sekund) w dyskretny sposób tuż przed udaniem się do prezbiterium, albo poprzez dyskretnie użycie żelu dezynfekującego do rąk.
 - a. Pamiętajmy o właściwej technice mycia rąk i użycia żelu dezynfekującego. Więcej informacji znajduje się na stronie <https://www.nhs.uk/live-well/healthy-body/best-way-to-wash-your-hands/>, dostępny jest również plakat <https://www.who.int/gpsc/5may/resources/posters/en/>
 - b. Osoby związane z cateringiem w szczególności muszą dbać o higienę rąk, także bardzo istotne jest właściwe mycie kubków, naczyń i przyrządów kuchennych oraz mycie powierzchni roboczych.
5. Na tym etapie nie jest konieczne zaniechanie komunii św. pod postacią Kielicha ani tymczasowe zaprzestanie przekazywania znaku pokoju tak, jak zalecano w 2009 r. podczas pandemii grypy. Tego typu zalecenia zostaną wprowadzone tylko w przypadku wystąpienia poważnej epidemii na terenie UK, co w czasie sporządzania niniejszego dokumentu jest mało prawdopodobne. Osoby, u których wystąpiły objawy przeziębienia lub grypy powinny powstrzymać się od przekazywania znaku pokoju, jeżeli są obecne.
6. Podczas odwiedzin parafian w domach, należy umyć ręce przed udzieleniem sakramentów. Nie należy odbywać wizyt duszpasterskich osób, które poddają się samoizolacji do czasu jej zakończenia. Należy jednak zaoferować wsparcie przez telefon.
7. Odwiedziny osób przebywających w domach opieki lub szpitalach powinny odbywać się według zaleceń tamtejszego personelu lub władz sanitarno-epidemiologicznych.

Faza 2. - Stan obecny - Pewna liczba zachorowań w społecznościach lokalnych lub przypadek zachorowania wśród społeczności danej parafii

Kluczowe zasady, których należy przestrzegać w tych okolicznościach:

1. Jest prawdopodobne, że będzie konieczne zaprzestanie udzielania komunii św. pod obiema postaciami (hostię można podawać wyłącznie na rękę).

Konferencja Biskupów Anglii i Walii

Skrócona instrukcja dla parafii dotycząca COVID-19 (Coronavirus) – DRAFT TRANSLATION

9 marca 2020 r., wersja 3.

- a. Podczas podawania komunii na rękę należy starać się, aby położyć hostię na dłoń osoby przyjmującej w taki sposób, aby nie dotknąć dłoni tej osoby.
2. Zaprzestać przekazywanie znaku pokoju w sposób fizyczny (dotykowy).
3. Usunąć na kropielnice/naczynia z wodą święconą.
4. Publiczne czczenie relikwii i krzyża w Wielki Piątek NIE może odbywać się poprzez ich ucałowanie lub fizyczny dotyk.
5. Należy poinformować osoby szczególnie narażone (osoby starsze, osoby z osłabionym układem odpornościowym i cierpiące na choroby przewlekłe takie jak rak, cukrzyca czy choroby serca), aby nie uczestniczyły w dużych zgromadzeniach parafialnych i pozostały w domach.
6. Należy zaprzestać używania wspólnych śpiewników i książeczek z tekstami liturgicznymi, na których może przenosić się wirus.
7. Należy poprosić wszystkich uczęszczających na msze św., aby wchodząc do kościoła dezynfekowali ręce przy użyciu żelu dezynfekującego (dozowniki żelu dezynfekującego należy umieścić w przedsionkach i przy wejściach).
8. Należy zapewnić, aby wszyscy uczestnicy mszy św. i wydarzeń parafialnych utrzymywali właściwą higienę
 - a. Najlepszym sposobem ochrony przed rozprzestrzenianiem się wirusa jest, aby wszyscy stosowali zasady prawidłowej higieny, co skutecznie przeciwdziała roznoszeniu wirusa. Należy więc wywiesić plakat informacyjny, który mówi nam:
 - *Catch it* – kichaj do chusteczki jednorazowej
 - *Bin it* – wyrzuć chusteczkę do kosza
 - *Kill it* – umyj ręce wodą i mydłem lub żelem do rąk zawierającym alkohol
 - Nie dotykaj twarzy, jeżeli nie umyłeś rąk
9. Należy poprosić wszystkie osoby, u których występują widoczne objawy przeziębienia lub grypy, aby powstrzymały się od uczestnictwa w liturgii, wydarzeniach publicznych i nie przystępowały do sakramentu pojednania (Może być to tylko zwykłe przeziębienie, ale ważne jest podejście zapobiegawcze).
10. Należy zapewnić **bardzo** regularne mycie powierzchni często dotykanych przez wiele osób (np. optymalnym rozwiązaniem byłoby mycie klamek u drzwi przed rozpoczęciem i po zakończeniu każdej mszy św.).
11. Wierni nie mogą przekazywać sobie tacy od jednej osoby do kolejnej podczas zbierania ofiary.

12. Należy zapewnić, aby szafarze eucharystii przed rozdzielaniem i po rozdzielaniu komunii św. dezynfekowali dłonie (powinniśmy tak czynić zwyczajowo). Można to uczynić albo dokładnie myjąc ręce w dyskretny sposób tuż przed udaniem się do prezbiterium, albo poprzez dyskretnie użycie dobrej jakości żelu dezynfekującego do rąk.
 - a. Pamiętajmy o właściwej technice mycia rąk i użycia żelu dezynfekującego. Więcej informacji znajduje się na stronie <https://www.nhs.uk/live-well/healthy-body/best-way-to-wash-your-hands/>, dostępny jest również plakat <https://www.who.int/gpsc/5may/resources/posters/en/>
13. Podczas odwiedzin parafian w domach, należy umyć ręce przed udzieleniem sakramentów. Nie należy odbywać wizyt duszpasterskich u osób, które poddają się samoizolacji do czasu jej zakończenia. Należy jednak zaoferować wsparcie przez telefon.
14. Odwiedziny osób przebywających w domach opieki lub szpitalach powinny odbywać się według zaleceń tamtejszego personelu lub władz sanitarno-epidemiologicznych.
15. Należy tymczasowo zaprzestać wszelkiego cateringu (podawania herbaty, kawy itp.) podczas dużych zgromadzeń parafialnych, gdzie wiele osób dotyka kubków, przyrządów kuchennych, ciastek itp.

Faza 3. – Liczne przypadki zachorowań w lokalnych parafiach

W obecnej chwili jest to mało prawdopodobne, ale nie wykluczone, że Faza 3 nastąpi. Może nastąpić w skali dekanatu, diecezji lub całego kraju.

- Władze publiczne ogłoszą zalecenia ogólne dotyczące tymczasowego zakazu dużych zgromadzeń publicznych, a zatem wtedy będziemy wiedzieli, że wkroczyliśmy w tę fazę. Taka sytuacja występuje obecnie np. w Singapurze.
- Msze św. i sprawowanie liturgii w miejscach publicznych oraz zgromadzenia parafialne powinny zostać zawieszane. Szczegółowe wytyczne zostaną wydane, jeżeli dojdziemy do tej fazy, lecz w chwili powstawania niniejszego dokumentu **nie** jest to konieczne. Zostały opracowane odpowiednie schematy postępowania do użytku dla Ordynariuszy, gdyby ich zastosowanie stało się wskazane.